
Anmeldelser

Ifølge Kirkeby undrer Gud sig over os. "Han længes efter at se, hvem vi er". Han er en allestedsnærværende tilhører til sine egne skabningers forunderlige jordiske liv og drømme. Jeg undrer mig over, hvordan Kirkebys messianske drøm skal tage sig ud, når menneskets og verdens hud bliver identiske, og når Paradisets autentiske sprog virkeliggøres. Han forestiller sig sågar, at Gud vil tage sproget tilbage fra menneskene, når vi har lært at tale det rigtigt. Så må vi tie, og den før så tavse Gud kan atter tale. Men som læser behøver man jo ikke partout at hylde Kirkebys ny-romantiske og for det meste såre profane evangelium for at nyde de smukke fragmenter.

Med denne bog fortjener Kirkeby at få et egentligt gennembrud som filosof i Danmark. Han refererer ikke blot andres meninger. Han ikke bare udforsker et sprog og afsøger en genre, han fornyer sproget og giver kroppen, erindringen og sansningen fylde.

Steen Nepper Larsen

Europæisk identitet

Åke Daun: *Den europeiska identiteten*, Stockholm: Rabén & Sjögren 1992, 212 sider, 222,- SEK.

*

Turbulensen i Europa har givet sig udslag i en stigende interesse for det nationale (se *Slagmark* nr. 19) og for de kulturelle forskelle. I begyndelsen af 80'erne lavede man en stor europæisk holdningsundersøgelse (EVSSG), og med baggrund i dels denne, dels i en undersøgelse blandt studerende og interviews med italiensk gifte svenske kvinder, har etnografen Åke Daun skrevet en bog om svensk og italiensk mentalitet og identitet. Målet med undersøgelsen er at kunne sige noget om "den europæiske identitet" i et EU-perspektiv for derigennem at diskutere farene eller fordelene for svensk kultur ved medlemskabet. Bogen er en spændende påpegning af, hvad der tillægges værdi i Sverige og Italien, hele tiden med et udblik til de øvrige europæiske lande. I et letløbende sprog bliver den svenske kulturelle homogenitet sammenlignet med den italienske mangfoldighed beskrevet; forholdet til familie, venner, autoriteter mv. undersøges, og konklusionen bliver – måske ikke specielt overraskende: "Svenskarnas genom EG ökade exponering för andra europeiska kulturer skall alltså inte i första hand betraktas som en ny 'konkurrenssituation', där svenskar kan tänkas välja utländska sedvänjor och grundvärderingar framför de blå-gula motsvarigheterna. Kulturer för-

---

Anmeldelser

ändras generellt inte genom kontakter eller 'smitta'. Tvärtom förstärker ofta kontakterna med andra kulturer fasthållandet vid det egna. Det är i synnerhet vid mötet med det utländska som man känner sig svensk." Måske banalt, men stadig værd at fremhæve i dag.

Orla Vigsø